

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
 Helyben és postán küldve.
 Helyben 5 kr.
 Postán 6 kr.
 Helyben és postán küldve.
 Helyben 5 kr.
 Postán 6 kr.

Hirdetési díj:
 Helyben és postán küldve.
 Helyben 5 kr.
 Postán 6 kr.

Hirdetési díj:
 Helyben és postán küldve.
 Helyben 5 kr.
 Postán 6 kr.

Harez az alkotmányért.

Magyarország választó polgárait, magára a nemzeti közvéleményre e napokban jelentős feladat várakozik.

Arról kell tanúságot tennie, hogy melyik nagyobb erőssége a nemzeti fejlődés ügyének — az alkotmány sértetlensége felett való éber őrködés, táutorithatlan ragaszkodás az alkotmányos élet biztosítékaihoz, vagy pedig az e, ha a kormány által kezdeményezett uton elakussza a jogait egy phantomért, melyet úgy neveznek: a monarchia védképessége, a korona bizonysága.

Magyarország választó polgárainak jókora része már sorompóba lépett. Mint egy embernek kell felállni valamennyi polgárnak; mert nem kell sem kicsinyleni a megindult országos mozgalmat, sem megtáborodni a miatt, mert a jelen napok talán nem alkalomszerűek ilyen nemzeti akciónak.

Arra nem kell alkalomszerűség, hogy a nemzet megvédje fenyegetett, sőt mi több, komolyan veszélyeztetett alkotmányát.

A katonai törvényjavaslatnak 14-ik szakasza éppen az alkotmány testéből akar kivágni egy darabot azon hamis cím alatt, hogy azzal a monarchia védképességét fokozza és a trón bizonyságát erősítse.

A katonai javaslat Bécsben készült hasugmintára és hamis czég alatt. Az osztrák elfogadta úgy, a hogy van, mert nekik az alkotmányt úgy látszik abban találja fölbiztosítékát, ha minden önkormányzati jog és közszabadsági érdek alá rendeltetik a katonai és a dinasztikus érdekeknek.

Magyarországnak és a magyar nemzetnek nem szabad ily könnyelmű játékot üznie az alkotmányos élet garanciáival. Nekünk az alkotmány az evangéliumos könyvünk: a nemzeti létünk alapköve, a haladásunk biztosítéka. Nekünk ki kell tartanunk az alkotmányunk védelmében ha kell az utolsó csepp véréig, mert azt a kincset őseink vérükkel szerezték és a magyar nemzet immár ezred év óta az egymást követő nemzedékek útján vér árán tartotta meg épségben máig és bizonyára meg hősniá kell érte véraláztatásokat a jövőben is.

Nem kell tehát kicsinyleni azt a mozgalmat, mely már országos jellegűt öltött és a mely mozgalom eredménye bizonyára nem lehet egyéb, mint az, hogy a magyar nemzet mint egy test és egy lélek, mint

egy megnyilatkozott élő lelkiismeret oda kiáltja a megálljt annak a bűnös kormányzati rendszernek, a mely csak hogy Bécsnek tetsző dolgot cselekedjék, kész keresztül vágni a magyar alkotmány testén.

A nemzet lelkiismeretének e merénylettel idejekorán le kell számolnia. A királyi gyászos végzete előtt nagy méretekben megindult mozgalom egy ideig szünetelt.

Ma elementaris erővel kell ismét megindulnia.

Ugyan emelkednek hangok és egyre sürribben, hogy a királyi gyászos esete következtében legfelsőbb helyről fog változtatás eszközöltetni ama sérelmes javaslaton.

Nem kell számba venni ezt a hangot.

Az a Judás hangja.

Jól tudják, hogy az országos csapás megtörté a nemzetet, most azt képzelik, hogy e megtört nemzet, mely Judás híreket kap feülről, a nemzeti ellenállással rögtön felhagy.

Lehet, hogy a gyászba borult Magyarország népei ma engedékenyebbek bizonyos jogaikban, mint a gyász előtt, de feleltébb nagy bátorság feltételezni a jöszán, a higgadtan itélmi tudó magyar nemzetről, hogy éppen akkor, mikor a dinasztia legreményteljesebb sarját vesztette el, ugyanazt, a kibén alkotmányos életünknek is egyik fölbiztosítékát bírtuk, hogy most, mikor e tekintetben merőben bizonytalan jövő előtt állunk — éppen most mi magunk állunk meg jövőnk sirtját azzal, hogy az alkotmányunkon üttöttesen át megraboltatni engedjük alkotmányos és közszabadsági jogaink biztosítékait.

Most, és éppen most állott be legnagyobb szüksége annak, hogy semmit fel ne adjunk abból, a mit alkotmányunk, szabad institúciónk megszereztek és biztosítottak.

Azokra a népgyűlésekre éppen most van legnagyobb szükség.

Ha valamikor, úgy éppen most kell megszólalnia annak az egy időre elnémult közlelkiismeretnek.

A véderő-javaslat ellen általános a mozgalom. A főváros második kerületének (vizaváros) választó polgárai imponás módon tüntettek a véderő-javaslati sérelmes pontjai ellen. — A kizárólag kormánypárti választópolgárok e „Hatarozati javaslatot” fogadták el: „1. A fővárosi II. kerület választó polgársága kimondja, hogy a véderől szóló s az országgyűlés képviselőháza által a részletes

tárgyalás alapjául általánosságban már elfogadott törvényjavaslat egyes intézkedéseit, jelesül azokat, melyek a 14. és 25-ik pontokban foglaltatnak: az alkotmányosság szempontjából aggodalmasaknak, a nemzet önézetével pedig össze nem férhetőnek találja.

2. Elhatározza egyszersmind a jelenlevő polgárság, hogy e kijelentését a kerület országos képviselőjének is tudomására juttatva, megfontolásra figyelmébe ajánlja — s ennek foganatosításával a végrehajtó bizottságot bizza meg.”

A rosznyói kerület orsz. képviselője, Andrassy Manó gróf a következő levelet intézte Szontagh József urhoz, e választókerület választási elnökéhez:

Tisztelt barátom! A mint hallom, Roosznyón is aggodnak a választók. Legyen oly szives barátainak megmondani, hogy a mint az általános szavazásnál részt nem vettem, úgy a véderő-törvényjavaslat 14. és 25. §-ait a ház elé terjesztett szövegben elfogadni nem fogom. Budapest, 1889. febr. 7-en. — Öszinte tisztelője Andrassy Manó s. k.

E levelet a választási elnök a rosznyói társalgási-egylet nagytermében felolvastván, az általános eljenzéssel vétetett tudomásul.

Neppel Ferenc képviselőhöz a pestmegeyi tápió-szent-martoni öszes választók azon felszólítást intézték, hogy nevezett képviselőjük „emanczipálva magát a párt-fegyelem alól, egyenesen és hatarozottan a 14. és 25. §§. ellen szavazzon.”

A gödöllői kerülethez tartozó Föth községben nagy számu választó pártkülönbség nélkül tartott értekezleten egyhangulag hatarozta ment, hogy felkerik a gödöllői kerület országgyűlési képviselőjét, foglaljon állást a véderől szóló törvényjavaslat 14. és 25. szakasza ellen a részletes tárgyalás alkalmával. A kerület képviselőjéhez intézett s e hatarozatot magában foglaló levelet az értekezleten nagy számmal megjelent polgárok kivétel nélkül aláírták, s azt neki hatarozottan meg is küldték.

Szegeden február 10-én, délelőtt 9 órakor, a Tisza-szállóban igen látogatott népgyűlés volt, mely az előkészítő bizottságnak a véderő-törvényjavaslat ellen irányuló hatarozati javaslatát egyhangulag elfogadta.

Losoncz, febr. 10. Itt is népgyűlés volt, melyen a választó polgárok közül mintegy hatszáz-an jelenek meg, meg pedig pártkülönbség nélkül A népgyűlésen Busbak és Laszly elnököltek. Egyhangu lelkesedéssel fogadták el az hatarozatot, hogy a véderő-javaslat 14-ik és 25-ik szakaszai a nemzeti érdekekre nezve sérelmeseknek nyilvánítottanak s e szakaszok ellen Losoncz és vidékének választó-polgárai egyhangulag tiltakoznak.

Győr, febr. 10. Győr város polgársága ma délelőtt fel 11 órakor a Vigadó nagytermében népgyűlést tartott. Felkérték a képviselőt,

hogy a két §. ellen szavazzon s kimondták, hogy az országgyűlés képviselőháza előtt tárgyalás alatt lévő véderő-törvényjavaslat 14. és 25. §§-ában foglaltak hazánk alkotmányára, edes anyanyelvünk és nemzeti aspirációink elleni súlyos sérelemnek tekintendők.”

Dunaszerdahely, febr. 10. A mai népgyűlésen, a rossz idő daczára is, több száz ember jelent meg. A gyűlés egyhangulag tiltakozott az alkotmányellenes véderő javaslat ellen és K r a u s z Lajost, a kerület képviselőjét, fel fogja szólítani, hogy a javaslat ellen szavazzon.

A királyi család tegnap délután 2 óra 40 perczkor érkezett Budapestre, az osztrák-magyar államvasut külön vonaton. Együtt jöttek a felségeik s Mária Valéria királykisasszony, reggel kilenc órakor indulva Bécsből. A mély gyász e napjaiban, ha ezek ragaszkodó részvéte képes enyhíteni a szív fájdalmát, a királyi pár hiába nem kereste. A királyi család a szokottnál is melegebb, bensőbb fogadtatásának, a várakig óriási sorfákban tömörült lakosság körében imponás kifejezést talált. A pályaházban a hatóságok fejei üdvözölték a királyt s testületileg vonult ki az egyetemi ifjuság is, mely a pályaházban s a budai várba vezető uton állott fel, gyászkarfátyollal képezve sorfalat. Az indóházban volt Tisza min. elnök is, kit a király felöltö hidegen fogadott. A királyi család fekete szerszamu négy fehér lovas fogaton vonult fel s hir szerint, néhány hetet fog körünkben tölteni, közben kirándulva Gödöllőre. Pozsonyban a lakosság az átutazó királyi család előtt szintén kifejezte a részvételt, mely abban is nyilvánul, hogy a közepületekről egész február hó folyamán nem vonják be a fekete lobogót.

Az idei sorozás. Az osztrák honvédelmi miniszter értesítette a kábti és remélhetőleg mielőbb létesülő új véderőtörvény értelmében e törvény hatarozatait szerint ejtendő meg. Minthogy azonban teljes bizonyosságot e tekintetben csak alkotmányos szanczionálás nyujt és csak ez alapján intézhető el az ujonczjutelek megszavazási törvény, a törvény által előirt előmunkálatok meg a fennálló véderőtörvény értelmében viendők keresztül és egyelőre az új törvény hatarozatait illetőleg csak amaz előmunkálatok foganatosítandók, melyeket a politikai hatóságok magok teljesíthetnek, hogy az új törvény létrejötte és foganatosítása közti szükséges időt lehetőleg rövidítsék. Minthogy nem várható, hogy az említett törvény elég korán létre jöjjön, hogy rendelkezési, valamint a szükséges végrehajtási intézkedések a hatóságokkal és a lakossággal meg marcius elseje előtt közöltessenek és alkalmazhatók legyenek, egyelőre közhirre tetetik, hogy az idei fősorozás ápril elseje előtt nem fog megtartatni és megkezdése annak idején, külön hirdetményben fog közvettetetni.

A trónörökös utolsó levele. Amaz öt levél között, melyet Rudolf trónörökös öngyilkossága előtt írt, egy tudvalevőleg a bragauzai herczeghez volt intézve. Ezt a levelet

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA

EGY SZILFA ALATT.

(A harrowi temetőben). — Byron —

Te drága hely! A hol gyöngéd fuvalmak
 Legyesgetik a légben a fagalyat,
 S a hantost most magam merengek itt el,
 Hol annyiszor ütem szeretteimmel!
 S ók szeretszét most tán velem zokognak
 Letűntén boldog, régi, szép napoknak!
 Ha újra oh! az ósmert dombra lépek,
 Szemem csodálja, szivem áldja képed,
 Te venhedt szilfa! Nálad hányszor ütem
 S merengtem el, alkonyban... elmerültem...
 Most fáradt testem újra itt pihen meg,
 De régi álmaim, ah! még nem jelennek!
 Légy suttogási lengő galyaidnak
 Reg múlt időkre vissza, elragadnak,
 S lombod miként ha így susogna nyögve:
 „Pihenj meg... aztán végy búcsút örökre!”

Ha forró szivem egykor majd hideg lesz.
 Ha mind a gond, a fájdalom ki-elvezsz,
 Vegső óram vigasztalása volna
 — Ha van vigasz még ennyi fájdalomra —
 Egy tudat, hogy szivemnek siri-lakja
 Itt lesz, mely földet oly szeretve lakta!
 Ez álommal meghalni szép lehetne!

Hol szivem élt, ott halni is szeretne!
 Itten nyugodni, hol reményem ébredt,
 Hol boldogan telének gyermekevek...
 E hús árnyban s örökre eltemetve,
 Mely egykor gyermek-játékim befűtde...
 A hant alatt, (felfeltet és jatszadotam),
 A földdel elvegyulve, mit tapostam...
 Ifjukoromtól áldva s kedves ajktól.
 Mely hálsáról szolt s meggyászolva attól...
 Sírva tölük, a kiket szerettem
 S kívülök... a világtól elfeledten!

Strausz Ferenc.

Gyászlapok a Habsburgokról.

A Habsburg-ház hatszázéves fennállása alatt nem Rudolf trónörökös volt az első, ki e dinasztia tagjai közül hirtelen, érszakos halált szenvedett. Kivüle tizenkettő azok száma, kiknek szerencsétlen vége a Habsburg-ház történetének leggyászosabb lapjait képezi. A sort mindjárt a család ősenek, I. Rudolfnak fia, Hartmann nyitotta meg, ki akkor, midőn 1289 ben megkoronáztatás végett Strassburgba akart hajózni, a Rajnán jégzajlás következtében társaival együtt szerencsétlenül járt s a hullámok közt találta meg kora sirtját. Két évtizeddel később 1308-ban Königs-

feld svájci helység közelében I. Albrecht császárt unokaöccsére, sváb János orozva meggyilkolta. A megölt császár unokája, III. Lipót osztrák herczeg, kit „a kellemesnek” neveztek el, a sempachi csatateren a pörök lánzdásai által vesztette el életét. Tizennyolcz évvel utána 1404-ben fiát, II. Albrecht herczegét áruló asztalnoka megmérgezte. Két évvel később Vilmos osztrák herczeg, a szép nápolyi Johanna férje, Bécsben az ősi vár előtt, megbokrosodott lovának patkói alatt leheli ki lelkét. Kedvencz állatát, egy szelidített orszlánt, nem lehetett a ravatal mellől eltávolítani s a hű állat ott is mult ki. Egy felszázaddal később, 1457. nov. 23-án II. Albrecht császár utószülött fiát, posthumus Lászlót megmérgezték Prágában. Némelyek szerint szerelmi bájital okozta halálát, mások szerint egy udvarhölgy mérgezte meg viszonzatlan szerelem miatt. Hasonló sorsra jutott hat évvel utóbb VI. Albrecht osztrák herczeg, ki Holzer Wolfgang bécsi polgármestert kivégeztette, s ezért a polgármester egy rokona által megmérgeztetett. Méreg által halt meg a 16. század elején a lovagias Miksa császár fia: „szép” Fulöp főherczeg, Castilia királya is. Az egyik verzió szerint apósa a másik szerint féltékeny neje,

az örült Johanna királyné ölte meg. A szerencsétlen Don Carlos halálának titka el van temetve az Eskurial sirboltjaiban, s így őt nem számíthatjuk biztossággal ide. Mária Terézia leánya, Mária Antoniette a francia forradalom áldozatai közt volt. A bécsi kapuczinusok templomának sirboltjában pihen Rudolf herczeg, ki egy pyrotechnikai kísérletnél vesztette el életét a laxenburgi kastélyban. Ott, hoi a Habsburg-ház legújabb halottjának, Rudolf trónörökösnek bölcsője ringott... A kapuczinusok sirboltjában pihen a queretároi koronás vértanu, Miksa császár is, kinek életét a mexikói muskétások golyói oltották ki. Trónörökösünk nyugóhelyétől nem messze van egy szép múv bronzkoporsó, melyben Albrecht főherczeg leányának, Mathild főherczegnőnek hamvai nyugosznak. A szerencsétlen főherczegnő élete virágában, tizenhárom nappal Miksa császár halála előtt egy szivarka tűzének lett gyászos áldozatává. Könnyű ruhája lángba borult s mire segély érkezett, a főherczegnő borzasztó égési sebeiben kiszenvedett. E gyászos névsort tizenharmadikul Rudolf trónörökös fejezi be. Vele tart be a végzetes szám...

Deák kir. ajjárásbíró.

fololvasták a bécsi jockey-klubban is. A párisi „Figaró” közlése szerint ez a level ennyiből állt: „Kedves barátom! Nekem meg kell halnom. Nem tehetek másképen. Elj boldogul.” Szervusz Radolfod.*

KÁRCZOLATOK.

(Lemondani, lemondani... — Most szorítsuk hát! — Coccinella septempunctata. — Az elhunyt trónörökös és T. K. — Pajtás, ne higgy a németnek... — A kiérő tünet. — Az osztrák Zách-est. — Hypnozis. — Mivel törődünk? — Az udvar itthon.)

Tisza Kálmán az utolsó országházbeli jelenetek óta csöndes örültségi rohamokba esett és azt dudolgatja az ösmeretes mameluk-murik után, hogy:

Lemondani, lemondani, könnyű nektek azt mondani...

A vége aztán mégis az, hogy nagyot üt egy palackkal az asztalra és elrikkantja magát:

— Ha ki is jelentettem, hogy a 14. §-hoz kétöm a tárczámat, meg se mondok le, hanem (ugy-e Aldzikám, Beóthykém.)

Addig iszunk mi ketteskén, Mig Wahrman Mor nem szant kecskén, Mig magyart tanul a „Schwager”, S tönnetokul rendőr vag el!

A 14. §-t, a mely a hadsereg létszámának megállapítását „Bécsi virsi”-nek tekintette bizonyos burgbéli gyomrok kejelmére, azt már feladta az udvar és fel Tisza Kálmán is.

Az ellenzék mutatta meg az udvarnak a nemzet tulajdonképeni hangulatát.

Az udvarra pedig hatott meg a Boulanger megválasztása is. Mert e mögött áll a francia revanche-háboru közeledése. A francia revanche-háboru megett pedig a mi monarchiánk szövetségi kötelme — Németország iránt.

Egy felzudult nemzettel pedig nem lehet háboruba menni.

Ezért a 14. §-t engedménye. És mivel Bécsben úgy félnek a Königráztoktól, mint ördög a tömjénfűstől, szorítsuk azt a 25. §-t, bizonyára elegendik azt is.

Tiszának pedig külön kell megadni a huszontöt, ha már úgy ragaszkodik a számhoz, akár §-okban, akár egyekben!

A bihari pontokat feladta Tisza Kálmán. Majd feladja azt a híres 14. és 20. §-t is. Ez kettő.

A feladott hét pontnak a foltja pedig rajta száradván, lesz a nagy szaladáról és futamodonzókból a politikai hét pöttyes bűde.

Coccinella septempunctata.

Eszünkbe jut a kabinet-válságról költött, hol megerősített, hol megzafolt hírek napjiban, hogy (a többi közt) még mért oly nagy kár, hogy a szegény trónörökös elköltözött.

Tudvalevő, hogy teste-lelke gyűlölte ezt a hatalmi polczra feltolakodott kalvinista jezsuitát. S a trónörökös magyar rokonszenvei éppen e gyűlöletben nyilatkoztak a legfényesebben.

— Ott voltál te is, Balassával osztózol a dicsőségben, viszonz Serédi.

— Hagyd el, — vág szavába Dobó — mintha bizony osztózhatték valamiben az ember azzal; ha csak a szegényben kényszerűségből nem, mit egész családunkra zúdított.

— Csak nem adsz te is hitelt a csacska mende-mondának, mit irigyek költöttek reá? — kérdi varakozással Serédi.

— Bár az volna, — sóhajt színeléssel Dobó; — de fájdalom, igaz. Nem elég, hogy bemocskolta hírnevét a Szkarossy tisztartón és Göppel Dánielen elkövetett hatalmaskodásával; feleségül veszi Krisztinát, elfertőzés bűnebe esik; azután erőszakosan elfoglalja a sárospataki várat; s most még fiát is török hitre Musztafának nevezi el!

— Es te ehíszed mindazt? — kérdi Serédi, kinek agyan gondolat villant át, mely alatt derengeni kezd Balassa ügye.

— Ami az első ügyet illeti, Szkarossytól joggal követelt számadást, a mikor apja halála után birtokait átvette, s ha megfenyítte a makacsul ellenszeglőt, jöltette. Göppel dolgában is Balassának volt igaza; valamint Sárospatak városához is felesége után mint harmados bír-

Ha ő még csak néhány hétig el, talán sikerül neki a 14. §. és a 25. §-on kívül Tisza Kálmánt kiugratni onnan, a honnét annyi átkot és veszedelmet árasztott eddig is. Kiugratna volna a bitorlott helyről, mit annak idejében azt a másik szemfényvesztőt, Bastiant.

„Pajtás ne higgya a németnek. A kármivel kecségtetnek, Hogyha ad is nagy levelet, Mint a kerek köpönyeged, Pecsétet ut olyat rája — mint a holdnak karimája: Nincsen abban semmi virtus, Verje meg a Jézus Krisztus!”

Ez a Bercsényi kurucz tábornok híres nótája.

Ez is olyan „régí dal”, a mely hazánkban „mindig új marad.”

Imé, most is mit akartak adni a 14. §-ból hiányzó alkotmányos biztosíték nélkül? Mit akarnak adni a magyar nyelv tisztiz viszga helyett? A mely nélkül pedig az egy éves önkénytest még egy évi közkatona ságra (vagy is öngyilkosságra, proletár-elzűlésre, hazaellenes szeiellme) kárhoztatják s megbüntetik a nemzet intelligenciáját.

Mit akarnak adni? Jegyzőkönyvi határozatot a parlament, rég elkoptott ígért-szavát a miniszterelnök, szabályzatot a „k. k. hadügyminiszter.”

Vagy is: „... nagy levelet, Mint a kerek köpönyeged!”

Éppen azért csak agítáljunk és izgassunk a német s a németnél is magyartalanabb kormány ellen, mert:

Nincsen abban semmi virtus, Verje meg a Jézus Krisztus!

Néhol a katolikus klérus tüntetölég nem akart Isteni tiszteletet tartani az öngyilkosnak jelentett királyi lelki üdvösségeért.

Mert a királyi öngyilkosság rossz példa, az öngyilkosságra ma úgy is szerföltött hajlandó alattvalóknak.

Ha a vallás még visszatartthat a kárhoztól, akkor jól teszi a kath. klérus.

Példát kell statuálni s azt a trónnal kell kezdeni. Elég, ha egy királyt gyászunk. Mert gyászoljunk még nepeket is...

Uj versió kering a trónörökös gyászos elvesztéséről.

Merész és kalandos, de ma éppen azért — valószínű.

A Zách Felician tragédiája — osztrák kiadásban. A mint egy osztrák Arany János éneklendi valaha:

Király asszony kertje, Kivirult hajnalra...

A magyar áldozat neve az alfabetum

tokosnak joga van; hisz nálamnál jobban tudod, hogy az kezetekben királyi zálog.

— Hisz ez csak hagyján; felel Dobó, ki nem velt Balassa védőjére találni Serédiben, — csak vérferőzes bűne ne súlyosodnék reá, meg mit Janos fiával tett!?

— Bálint kereszténynek fogja nevelni fiát, s nem is hívja Musztafa török néven, — válaszol meggyőződés szilárd hangján Serédi. Ami pedig hazaságát illeti, — veti utána nyomatékosan, — rokonságotk ilyen vagy amolyan közelségeről tudtal előbb is, s ha akadály, miért nem gájtolt meg egybekelesüket?

— Hóbortos Balassával ki kösekk e miatt is? — mond a másik zavarodottan; de azután észre térvén folytatja, — úgy veltem, bátyja s az egész család ha belenyugszik, nekem sem lehet szavam ellene. Azután meg utána jártam én akkor, s meg tudtam annyit, hogy az egyházi törvény szerint csak a közemberek házasságánál jó számba a rokonság.

— A mióta lábra kaptak e hírek, magam is kerdezősködtem; s kik tudják, határozottan állítják, az erdődi masodik zianat nem is említi a főrendiek házasságát. Nincsen miért aggódjunk e miatt. Rossz lelkűség, birtokaira ki vagyik, eresztette csak világgá e híreket; mond Serédi nem minden célzás nélkül; mert mindinkább megszárdult benne a hit, hogy Dobó Ferencnek van valami vonatkozása e mende-mondákhoz. Föltétlenül azonban még sem akarta még elhinni, barátsága ellenzék, Dobó iránt való szeretete a gyantul leszorította.

— Gondolod? De bármint legyen, kötelességem, hogyha Bálintot nem is menthetem

utolsó betűjével kezdődik és az osztrákénak kereszi és vezeték-neve az első betűvel.

A király kisasszony társalgónője volt. Rábizták a királyi ház férjes hölgyeire, a kik ötvák is az udvari csábok ellen.

Azonban ki parancsolhat a szívnek s a vérnek?

A mi heves szívek között történni szokott, itt is megtörtént. S az osztrák Zách Felician a mende-monda szerint (s most a mende-monda hitelesebb ám a hivatalos aktáknál) nem követelt el felségsértést, hanem panaszra ment a királyi apához és anyához és — elégtételt követelt.

Mi történni most? Osztrák generális, a kik úgy sem jők egyéb háborura, mint a Hymenére, vagy még erre sem, lépjen elő nevével és címével?

Eladósodott mágnás fizessen a bécsi letétel, hogy újra díszagdaggá tegyék? Egy új Pompadour, Dubarry, vagy Montespan credalassék?

Nem történt meg egyik eset sem. Ezuttal nemes szívek forogtak a játékban. Az osztrák Zách különben is büszke, olygárechikus jellem. Az uralkodó házhoz szoros kötélkelek fűzik.

Koronát követelt a sárba tiport myrtus-koszorúért.

A trónörökös pár váló püre az ő föllépése után került forgalomba. Haragja nagy engesztelést kívánt s haragját a véráldozat sem szüntette meg. Az udvar e legáldandóbb alakjának és hozzátartozóinak neve sehol sem olvasható azok között, a kik a legszomorubb temetésén részt vettek.

Es ezuttal mégis nemes szívek forogtak a játékban. Az ifjú királyi egy halállal oldotta meg a remítő kétségeket.

Az, hogy egy másik főúri delkő követte a halálba, lélektanilag világos következmény. Más szív is szerette a hőditő királyit. Más szív is vert, más szív is megtört érette.

Kitudja, mi igaz van a mende-mondában? Talán sohasem esik e homályba világsugár, csak a késő kor dalmokai éneklők majd (e sok népek által la kott monarchia minden nyelvén), hogy:

Királyasszony kertje, Kivirult hajnalra...

A hypnozis új tudomány lenne? A mi nemzetünket tizenegy éve tartja hypnotikus álomban... Tisza Kálmán

A hypnotikus embert varázslója tükkel szurhatja, rabolni küldheti s elhitethet vele csodás rogeket.

Halálba üzheti — pusztá rábeszéléssel.

Most volna ideje ebredni... kelni... S a nemzet uralkodó pártja e helyett minden helyről kémszemléseket küldöz Budapestre, a kik nem fürkésznek egyebet, mint azt, hogy: „Bukik-e már Tisza Kálmán, hogy végre valahára... élhessünk a hazának is!”

— Mit érne Krisztinának oly segély, viszonz Serédi, Balassát mely veszni hagyná.

— Szerintem födolog, — felel amaz, — hogy a pört, mely el nem maradt, idejkorán megelőzzük. S nehogy a korona a reá visszaszálló nemesi birtokokat másnak adományozza.

— Már te arra gondolsz? Vagyunk forog kérdésben, meggyalázott becsületük nem? — Vág szavába izgatottan Serédi.

— Hisz akkor is meg ott van a kis Janos, kit szülői bűne miatt nem foszthataak meg örökötől.

— Attól félek éppen, — mond tettettet aggodalommal Dobó; — azért...

— De kérlek, — válaszol Serédi, szavai végeztét be sem várva, — ha Bálint elveszett, akkor Krisztina sem menthető meg; bűnök, ha van, egyazon. Pedig ez lenne első gondunk; mit ér a vagyon, ha becsület nincsen.

A rágalomnak vegyük elejét, hogy nyugalmunkat biztosítsuk. Ehez hozzájárulók készségesen.

— De az emberek száját nem tömbeted be, — viszonz Dobó; — ha el is hallgatnának idő multán, felelő a gyalázatot nem mossa le többé senki. Balassának el kell pusztulnia, s nehogy magával vigye...

— Már megint csak a vagyonra akarsz rátrénni, — mond feddően Serédi. — Dobó, Dobó gyanus szemekkel nézem én száadékkodat!?

— Nincsen okod; javát akarom én hurgonnak és szerencsétlen fiának. Bálint fölött a hullámok összecsaptak, elveszett; hát ökölmentem meg. Azért magam kérelmezem, hogy vagyonát Janoska kis korusága idejére rám bizzák...

A kik a m. kir. operánál vesztésgerepelnek, azokról gyakran olvasom kiált a rituális „Pester Lloyd”-ban, hogy „magyar születésű énekesnő” vagy „nénekes.”

Hanem hogy „magyar énekesnő” vagy „nénekes” azt soha.

Mert bizonyára magyar születésű énekesnő, a nélkül, hogy magyar lenne, Fleissig Gizella, Spiegel Arabella, Gunszt Mária, Reich Irma, Perotti és a többiek.

Es a m. kir. opera — mégis magyar kir. opera marad.

Bécsben lemondatták az új trónörökösét és kinevezték helyébe a fiát.

Ez már tény. Magyarország pedig elmélkedhetik ismét a magánállólálla miságaról.

Vagy igaz? Magyarországon odáig jutottunk már, miszerint még azzal is inkább törődnek, hogy ki lesz a Tisza Kálmán zöllőjéneket az örököse, mint a Ferencz József — trónjárja!

Az udvar Budapestén. Mit jelent ez Tisza Kálmánra nézve? Ep bört Budapestén és azt, a mit az ellenzékre nézve jelentenek a — népgyűlések.

Látnifogjuk, hogy a király mily erős fiának öngyilkossága után.

Ne engedjük, s mutassa meg a nemzet, hogy méltó királyához.

Látni fogja, mily erős fiának meggyilkolása előtt.

Gili Balázs.

HELYI HIREK.

* Hajdúvármegye és a vederő-javaslat. Hajdúvármegye csütörtöki rendes közgyűlése G. aál Mihály és társai — h. bősörményi lakosok — mint lapunknak írják — a következő hazafias indítványt fogják benyújtani: „Az országgyűlés képviselőháza előtt tárgyalás alatt levő vederő-törvényjavaslattal nemzeti alkotmányunkat mélyen sértő, sőt veszélyeztető 14-ik és 25-ik §§-ok, megynék alkotmányos polgárai aggodalmait is méltán felkeltvén, határozta el a vármegye gyűlése, hogy kéressék meg az országgyűlést, hogy alkotmányunk, nemzetiségünk és ezáltal különösen érdeklőleg, ifjúságunk jövője tekintetében felette veszedelmes szakaszokbani előzetes intézkedéseket ne szavazza meg!

Ezen határozat pártolására a többi megyék is kéressenek meg.” H. Bősörmény, 1889. febr. 11-én: Aláírások — Üdvözljük a h. bősörményi bizottsági tagokat e hazafias lépésükért s reméljük, hogy Hajdúvármegye — Barsvármegye példájára — magáévá tendi ezen indítványt!

* Közigazgatási bizottság. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését. A z alispáni jelentés szerint a közbiztonsági viszonyok az elmúlt jan hóban elég kedvezők voltak. Tüzeset 5 jelentetett be, ezek azonban kisebb terjedelműek voltak. A hasznos házi állatok egész-

— Azt helyéből Serédi... — Es... Dobó, s hán ságnak... — Ak... — De... Serédi; mo kuszóben... A heve zavart nem vártalan tal... Mig Se tuk mögött köbött lovár Jobbnak vel... Amily gától, Seredi s szörnyű g rohanna, ha szaz lelke... ba! Kerezzi já agyan; szinte össze... Csak ragja; hosz hartiya láz rajta a kim donthete... támadással gyöngye, me gyadtan sz... mond Seré

»Korona-forrás« legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyúvíz-raktár Debreczen és vidékére.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreczeni főoktelep árucarnoka
A J A N L I:
legjobb minőségű

szepességi főzelékeket,
AFONYAT, RIZIKE GOMBÁT. GESZTENYÉT,
boszniai szilvát, szilvaizt, cartifolát,
PERGETETT és KERET MÉZET;
különböző friss minőségű
SAJTOKAT, LIPTAI TÚRÓT.

Magyarádl. szegszárdi, egri (bikavér), sashegyi, szomorodni, tokaji gyógy asszu borokat; ó-jamaical rumot, cognacot, olasz, spanyol és francia borokat, tea süteményeket, teát, angolnát, caviart, orosz-halat, sardiniát legjutányosabb árak mellett

Tisztelettel
Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debr. főoktelep árucarnoka.
N.-várad utca, megyeház mellett.

»Korona-forrás« legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyúvíz-raktár Debreczen és vidékére.

ad 1087. sz.
1889.

Hirdetmény.

A saápi, kabai, p-ladányi s h-szoboszlói vasuti állomásokra az 1889—1895 években kiszállítandó fentartási kavicnak, a nádudvar-kaba-földesi-saápi törvényhatósági, ugyssintén a p-ladányi s h-szoboszlói vasuti hozzájáró utakra való kifuvározása s rendes garmadákba rakásának azbiztosítása czéljából 1889. évi február hó 24-ik napjának délelőtti 9 órájára Hajdúvármegye alispánjának hivatali helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi fuvarozás végrehajtásának elvállalására vonatkozó, s a részletes feltételekben előírt 200 forint bálnapénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 9 órájáig a nevezetthez annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szobanforgó munkálataira vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a hajdúmegyei magy. kir. állam-építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1889. Február hó 7-én.

Rázsó Gyula
alispán.

• Egy jó könyv. •

..... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidök és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek esetében igen kiváló szolgálatokat tettek! Így és hasonlóképpen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézet „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldéséről majdnem naponként kap. Mint az ahöz nyomatott s a szerencsésen meggyógyítottakról származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letelve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarát” és pontos címet s címzeze a levelezőlapot Richter kiadó-intézetbe Liptsében. A megküldés ingyen történik.

101

430.

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. é. június 1-én életbe lépett eladási, szerzési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kézpénzfizetés mellett, zsákkal együtt	100 kltó
AB. Asztali dara nagy és aprószemű	16.40
C. Szinte közepeszerű	15.40
O. Kiválóliszt	18.40
1. Lábliszt	15.40
2. Montiszt	14.40
3. Zsenyiszint 1-ső rendű	14.40
4. 2-od	13.40
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	12.60
6. Szinte 2-od	11.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső	10.60
8. Szinte 2-od	10.20
8 1/2. Barna 1-ső	9.40
8 1/4. Szinte 2-od	7.40
9. Lábliszt	7.00
10. Veres liszt	5.00
11. Finom korpa zsákkal	50
12. Durva korpa zsákkal	45

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-től engedmény a fennemített egyezmény folyán szintén beszűntetett.

Debreczen, 1889. febr. 1.

Legfinomabb angol, ananász, Jamaika rumot, császár keverék, Souchong, Peccóvirág-teát, angol teasüteményeket,

Francia és magyar pezsgő borokat, finom francia és magyar cognacot, — ugyssintén Ementhali, Grói, Parmai, Eidami, Imperial sajtokat, — friss őszi Liptói juh-túrót; — valamint általános denaturáló szerrel denaturált szeszt ipari és házi czélokra; császár-olajat, amerikai petróleumot

ajánl
Rickl József Zelmos
Debreczen.

ALAPITTATOTT 1874.

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

József főherczeg Ő cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, koronaherczog-utca 18. sz.

A n. é. gazda- és kertészközönség figyelmébe ajánlja mindennemű

here-, fű-, takarmányrépa-, konyhakerti-, virág- és erdei magvakkal dúsan ellátott raktárát.

A cég mindama kiállításokon, melyeken részt vett, mindig az első díjjal lett kitüntetve.

A cég főárjegyzéke, mely 64 oldalra terjed és a magyarjegyzékek közt a legnagyobb és legrezszeletesebb, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Február 1-től május 1-ig az üzleti helyiségek reggeli 7 órától éjféltől 2 óráig nyitvák és így minden rendelés még beérkezte napján vétetik elintézés alá.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALYATNAK.

KUTASI IMRE KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

Debreczenben, Főpiacz. Sz. Nagy Károly ház.

Ajánlja magát mindentéle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére;

elvállal: tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, et bor- és árlapokat; dísműveket

arany- ezüst és szinnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számittatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hirlapban legolcsóbban számítva közléteszek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

Debreczen, 1889. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

1889. XX

Kiöszetési árak
Helyben és postán küldve
Egy évre 10
Fél évre 5
Negyed évre 2
Egyes szám 5

A lap analízisi részét illetően közlemény: Nagy-Károlyi 1884. évi 1. szám. 1. oldal. 1. sor. — a szerkesztőségnek a kéziratokhoz kértetve.

Szabadság

(K. B.) Míg nek nevét pedig nymbusza veszi ki az új véderő-járat Bocska népe, a mény hazafias polvább némán és té csonkító törekvés javaslátban nyilv szavukat annak ellen.

Hajdúvármegye közgyűlés tartatják be a hajdú-bogok azon indítvá ismertettük. — Hajdúvármegyehez az iránt, hogy és 25-ik szakaszadást intéznek alkívünk és ifjuságunk törvényőre!

Ugyanezt kégye, — ugyanezt sok és választó-kel indult a mozgalm javaslat legszéleim Konstatálva van, szítja e mozgalm nemzetel önérték eddig mesterséges lembe nem vettek tekintélyesebb kor a mozgalmak élők kicsinyleni nem le

Debreczen — múlt mozog a föl és tiltakozó népg eddig nem adott jól tudjak azt, vannak a kedély meg a szíveket emiegetett szakas ezen aggodalom nyilvános manifezolt a közvélem

A debrecze nem lehetett az dítse a mozgalm párt képviselői a folytatnak az új meg ha a függet meg a mozgalm rá odafent, hog egész, mely ne mintha a debr manypárt köréből selő küldött az volna ki a mozg

Igy tehát nak lett volna mozgalmat ezen nemzet áll szem országgyűlési tö

A debrecze — mely nem k javaslát 14-ik é mint az ellenz elmulasztotta lépést, — azért Bözörmény meg fias harc terén pártra háramlik

Szabad haj vezérlete alatt i Budavár fokára, lünk titeket a vivandó harc t szásolót, Bocska hadd fusson előrel szerzett a tör!

A zászló-b móját választó bizottsági tagok nyukkal a meg Egy nagy és